

Dr. Adnan ÇİMEN
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Daire Başkanı

Topuk Yayılası

Ankara'dan Bolu'ya doğru yol alırken, İhsan Tombuş'un Ankara eski valisi Nevzat Tandoğan'ı intihara götüren olayları anlattığı "Ankara Cinayeti" romanında tasvir ettiği yollar gözümün önünden geçiyor. Ankara ve Bolu arasında ulaşımın haftada sadece bir gün kamyonundan bozma otobüsle sağlandığı 1945'li yıllar. Yer yer kazma ve kürekle düzeltilmiş, yer yer doğada kendi haline bırakılmış patikalardan oluşan yollar. Otobüs-

sün ahşap karoserinden çıkan gıcır-tılar, fitillenmemiş camların şangır-tıları ve kulakları sağır eden boğuk motor sesleri arasında, toz duman içinde aşılın derler, tepeler. Bugün tam olarak neresi olduğunu bilemediğim Ankara ile Kızılcahamam arasındaki "Karga Sekmez" denen yerde doksan dereceli virajlarla dolu geçitler. Aynı anda iki araca geçit vermeyen dar yollarda araçların birbirini sıyrırıcasına geçerken yolcular üzerinde oluşan korku ve

panik. Şose yolların oluşturduğu kasisler. Yol kenarlarında istasyon türünden bir şey olmadığından, yakıt ihtiyacını karşılamak için otobüste taşınan tenekelerin kapakları açılınca ortalığa yayılan benzin kokuları.

İhsan Tombuş'un tarif ettiği 1945'li yıllar sanki hiç yaşanmamış bu yollarda. Gidiş-dönüş altı şeritli otobanda hızla ilerlerken, 65 yıl aradan sonra zamanının her şeyi nasıl değiştirdiğini birebir yaşıyor gibiyim. Düşünebiliyor musunuz Türkiye neden nereye gelmiş.

Aslında bu tür ifadeler genelde zamanın su gibi akıp gitmesini anlatmak için kullanılırken, nedense bende aksi bir izlenim oluşturuyor. Doğru Türkiye gerçekten çok değişmiş, ama bu değişim ne kadar ağır işlemiş. Rahmetli Özal'ın büyük siyasi riskleri göze alarak inşasına başladığı otobanların bugünkü halini görmek için tam 65 koca yıl beklemek durumunda kalmışız. Oysa Avrupa ülkeleri bu işleri 1960'lı yıllarda bitirmişler. Biz ise o yıllarda darbe yapıp başbakan asmakla uğraşıyormuşuz. Boşa giden yıllar, kararan umutlar ve kaçırılan fırsatlar...

Topuk Yaylasında mülki idare amirleriyle beraber yapacağımız yürüyüş kendi adıma işte böyle duygularla başlıyor. Şairin ifadesiyle “tekerlerin yamalı asfaltları bir ağustos sıcağıyla içtiği” yollar gözümüzün önünde akıp gidiyor. Hava açık ve serin olmasına rağmen kış kendini iyice hissettirmeye başlamış. Topuk Yaylasına doğru hızla ilerlerken gişelerden geçiş için gerekli kartın yanımızda olmadığını fark ediyoruz. Neyse ki gişe girişinde bulunan satış ofisinden sorunu çözünce, otobandaki yolculuğumuza devam ediyoruz. Yolda doğal olarak otobandan, Bolu tüneline ve Türkiye’nin yaşadığı değişimden bahisler açılıyor. İddialar, tespitler ve yorumlar birini takip edip gidiyor.

Otobandan eski E-5 Karayoluna çıkınca yolun medeniyet olduğunu bir kez daha anlıyoruz. Gidiş -dönüş çift şerit olmasına rağmen, keskin viraj ve rampaların oluşturduğu yol güzergahında, zeminin ıslaklığı ve kamyon şoförlerinin fütursuzca

manevraları tehlikeye davetiye çıkarıyor. Bolu Tünelinin olmadığı yıllarda yol kenarına yapılmış tesisler geçmiş zaman kervansaraylarının sessizliğine bürünmüş adeta. Bolu İsmail’in Yeri denen yerde yeller esiyor sanki.

E-5’den Topuk Yaylasına dönüşte sıcak asfalt dökülmüş bir dağ yolu bizi karşılıyor. Peyderpey karla kapanan bölümlerine rağmen, tesislere doğru rahatlıkla ilerliyoruz. Tabi gidilecek yerin Fenerbahçe’ye ait olması ile dağ yolunun sıcak asfalt olması arasında pozitif yönlü bağlantı kuranlar oluyor. Tepeye çıktığımızda bu bağlantıyı haklı çıkaracak doğanın tam ortasında, çam ağaçlarının arasında, küçük bir gölün kenarında yer alan tesisin karlar arasındaki görüntüsüyle karşı karşıya geliyoruz.

Göle doğru büyükçe bir Fenerbahçe bayrağının dalgalandığı tesislerin halen şike soruşturması nedeniyle hapiste bulunan başkanın inisiyatif, ancak niteliği belli olmayan kaynaklarla yapıldığı söyleniyor. Ana

gövdesi ahşaptan olan çok katlı tesisin bütün ahşap malzemesi yurtdışından ithal edilmiş. Fin Hamamı, Türk Hamamı, sauna, yüzme havuzu, kondisyon salonu, spor sahaları gibi birçok imkanı olan tesis tam açılacakken şike soruşturması patlak vermiş. Operasyon birlerinin şov yapma heveslerini içinde bırakmış diyen de var, olup bitenleri fanatik gözle haksız gören de. Yargıdan sonra her şey ortaya çıkar deyip tartışmadan uzak duran da.

Gündeminde bol bol futbolun olduğu ve maliyeti kuruşu kuruşuna katılımcılardan tahsil edilen güzel bir açık büfe kahvaltısından sonra, her zamanki gibi tesis önünde fotoğraf çektirerek yürüyüşe hazırlanıyoruz. Mustafa Yıldız’ın gönüllü olarak üstlendiği fotoğraf çekme organizasyonu başarıyla tamamlansa bile, gözler yinede Aslan Avşarbey’i arıyor.

Derken yürüyüş başlıyor, yakın çevreden ve uzak diyarlardan gelen meslektaşların katılımıyla grup ne-

şeli ve kalabalık bir görüntü veriyor. Hava açık ve güneşli olmasına rağmen soğuk kendini hissettiriyor. Yer yer çamurla karışık bölümleri olsa bile, otomobil tekerleriyle ezilen yolun büyük bölümü karla kaplı durumda. Zaman zaman adeta ormanın derinliklerine işlercesine ilerleyen yol, iniş ve çıkışlardan oluşuyor. Ara ara gelen soğuk dalgası ve esinti, bir yandan yürüyüşün oluşturduğu harareti alırken, bir yandan da ağaçlardaki kar tanelerini üzerimize doğru atıyor.

Anlatılmaz yaşanır cinsinden bir manzara eşliğinde yürüyüşe devam ediyoruz. Kar tanelerinin çam ağaçlarının dalları üzerinde oluşturduğu desenler, Anadolu'da gelinlik kızların elinde örülmüş kanaviçeleri andırıyor. Her ağaç üzerinde büyük bir zarafetle duran kar birikintileri, doğaya ayrı bir güzellik katıyor. Ağaçlar bazen el ele tutuşurcasına yan yana duruyorlar. Bazen de dallarını alabildiğine açarak yolun öbür tarafına uzanıyorlar. Bu durum, kıvrılarak ilerleyen yolda doğal tünel

izlenimi veren görüntülerin oluşmasına sebep oluyor.

Seksen bin tümene vermediği Kıratıyla Köroğlu'nun Bolu Beyine meydan okurken bu dağları mesken tutup tutmadığını bilemiyorum. Eğer gerçekten bu dağlara güvenerek Bolu Beyine meydan okumuşsa çok da haksız sayılmazmış. Köroğlu'nu bağrına basan dağların insanı kendine çeken bir havası var sanki. Atılan her adımda orman adeta insanı teslim alıyor. Ormanın dostluğu ve cömertliğini hissediyorsunuz. Fermanın padişahınsa dağlar bizimdir, diyesiniz geliyor içinizden. Kim bilir belki de bu yüzden Köroğlu Bolu Dağlarına güvenmişti. Gerçi asıl adı Ruşen Ali olan Köroğlu'nun "tüfek icat edilince mertlik bozuldu" diyip bu dağları terk ettiği ve Doğu illerine gittiği de rivayet edilmektedir ya, o da başka bir konu.

Yürüyüş güzergâhının ortalarına doğru, Oflu Yaylası denen Karadeniz kökenli vatandaşların kurduğu çoğu ahşap evden oluşan bir düzlüğe varıyoruz. Yaylada kimin attığını bilemediğimiz silah sesleri bizi karşılıyor. Yaylanın ismi Oflu Yaylası olunca silahlı karşılamayı kimse garip karşılamıyor. Biraz soluklanmak, sıcak bir çay ve birkaç pozluk görüntü ile verilen küçük moladan sonra, grup yeniden yürüyüşe başlıyor. Fakat grubun yorulan bölümü yeni sürprizleri göze alamadığı için geldikleri yoldan geri dönmeyi tercih ederken, yürüyüşü anının akıyla tamamlamak isteyenler daha uzak güzergâhı tercih ediyorlar. Neticede grup ikiye bölünüyor. Ortamın belirsizliğinden yararlan bir grup ise yorulanları toplayan araçla tesislere geri dönmeyi tercih ediyor.

Biz uzak yoldan geri dönecekler arasına katılıyoruz. Tamamen karla kaplı yolda ilerlerken yaban hay-

vanlarının yolda bıraktığı izler üzerine tahminlerde buluyoruz. Bize nasip olmasa bile, bir grup arkadaşın karacalarla yüz yüze geldiğini işitiyoruz. Karacayı görünce, anı görüntülemeye çalışan arkadaşların telaşları ile karacanın ürkek bakışlarının birbirine karıştığını tahmin ediyorum. Güzergâhımız büyük bir eğimle vadinin içine doğru akıyor. Tırmandığımızdan daha fazla vadinin derinliklerine inmiş olmamız bizi şaşırtıyor. Ancak dere içinde yolun birden yamaca doğru yönelmesiyle şaşkınlık sona eriyor. Dağın yamacından yukarıya doğru tırmanırken bir hayli aşağılara inmiş olduğumuzu anlıyoruz. Gittikçe artan yorgunluğu manzaranın enfesliğiyle telafi etmeye çalışsak bile, atılan her adımda yorgunluk kendini iyiden iyiye hissettiriyor. Ha bu dönemeç, ha bu tepe, ha bu viraj derken yol uzadıkça uzuyor, dikleştikçe dikleşiyor. Arazinin güneyde olması karların erimesine, eriyen karlar stabilize yolun çamur haline getirmesine, çamur yürüyüşün zorlaşmasına yol açıyor. Tam güneş çarığı, çarık aya-

ğı sıkıkar hesabı gibi. Bu zorlu durum nedeniyle uzun yoldan yürümeyi tercih eden arkadaşlar birer birer araca yöneliyorlar. Hatta öyle ki araçta oturacak yer kalmayınca dönüş için tembihte bulunuluyor.

Biz her şeye rağmen güzergâhı bitirmeye çalışıyoruz. Köprüyü geçip son yokuşu da tırmanınca yorgunluk ve çamurlu yolun bizi bitirmesinden kıl payı kurtulmuş oluyoruz. Düzlüğe çıktığımızda göl kenarında bir kısmı karla kaplı, yarı yeşil çamların çevrelediği, ahşap görünümlü tesis manzarasıyla karşılaşyoruz. Artık manzaranın güzelliğini seyretmekten ziyade bir an önce tesise gidip, çamura bulanmış ve ıslanmış ayakkabılarımızdan kurtulmayı, kendimizi sıcak suyun şefkatli kollarına bırakmayı düşünüyoruz. Nitekim fazla zaman geçmeden tesislere ulaşıyoruz.

Havuzun serin ve berrak sularına atlayınca, su düşüncesi bir anda bütün zihnimi kaplıyor. “Su hayatır”, “su kadar aziz olasin” gibi sözler, bizim su ile kurduğumuz gönül

ilişkisinin bir ifadesi sanki. Bu derin duygular arasında yorgunluğumuzu atarken, Fenerbahçe’nin hapisteki başkanının kulaklarını bol bol çınlatanlarda oluyor elbette. Bu kadar yol, yorgunluk ve yıkanma, ister istemez hayatın önemli bir etkinliği olan yemeği hatırlatıyor. Hoş sohbet bir ortamda oturulan yemek sofrasında, yürüyüş boyunca harcadığımız kalorileri hiç vakit kaybetmeden geri alıyoruz.

Eh artık hava da kararınca geriye dönmenin vakti gelip çatıyor. Çevre ilçe mülki amirlerinin misafirperverlikleri gibi, aynı nezaketle uğurlamaları, verilen yöresel hediyeler ve hoş bir günü arkada bırakmanın tatlılığıyla Ankara’nın yolunu tutuyoruz.

İşte bir Topuk Yaylası macerası da böylece sona eriyor. Yürüyüşün gerçekleşmesinde katkısı olan arkadaşlara teşekkür etmemek olmaz elbette. Emeği geçen herkese teşekkürler...

